

373.3/.5.016:811.163.2(072)
B92

БОЯН ВЪЛЧЕВ

Българският език в училището

СБ
СФБ

Съдържание

Боян Вълчев

Воспитателни думи

Не променяй литературата, а за българския език

На вниманието на Министерството на образованието, младежта и спорта
Българското държавно образование не е имало -
думали са старите и действително не е имало

БЪЛГАРСКИЯТ ЕЗИК В УЧИЛИЩЕТО

За българския език, за матурите, за тестовете

и за още много други неща и състояния изобразени

българският език в училищата и университетите

Из историята на българския език и на преподаване
на държавна зрелостна изпит

Матурите

Омне и матурите

Друга година матурни

За койте в матурите бяха като е в матурите

През една тест по български език и литература
и двете части на „слова на матурите“

Това е и не е думата, каква е думата и не е думата
и не е думата и не е думата и не е думата

Българският език и българският училище

Оригиналът е думата и не е думата и не е думата
и не е думата и не е думата и не е думата

Съюз на филолозите българисти
София 2012

Съдържание

Встъпителни думи	7
Не <i>против</i> литературата, а за българския език	11
На вниманието на Министъра на образованието, младежта и науката Вайкането заради неграмотността не помага – нужни са стратегия и действени мерки!	20
Да се еманципира родноезиковото обучение	23
Обучението по български език е подценено Матурата не трябва да е изпит за повишаване на оценката	28
За българския език, за матурите, за тестовите и за още много други неща в средното образование	34
Българският език в училището и университета	56
Из историята около подготовката за въвеждане на държавни зрелостни изпити	60
Матурите	67
Още за матурите	69
Една година матури	72
Задачите за матурата бяха като от аматьори	101
Пред един тест по български език и литература в навечерието на „сезона на изпитните тестове“ Знания или умения, или пък просто игра на тото... Да не превръщаме главите на децата във временни складове на ненужни знания!	106
Българският език и българското училище Откъс от пленарен доклад на II национална конференция „И на вси словяни книги да четат“ (26.–28.05.2005 г.)	119
Образованието и книжовният език: вчерашни и днешни дефицити	124

Образованието и българският книжовен език	134
Училището, учебниците, езикът на учебниците, българският книжовен език	139
Книжовният език: предпоставка за развитието и креативността и резултат от развитието и креативността на обществото	146
Диктовките ли?... Да, диктовките!!!	157
Как се отнасяме към писмената култура Старомодни и примитивни ли са диктовките?	159
Правописът, пунктуацията,... училището, всички ние На какво учим децата в училище?	165
Днешните учебници служат само на учителите Вкарваме учениците в шаблони – казваме кой герой е добър и кой – лош	175
В центъра на периферията или нашият златен кафез	179
Виси на него... със страшна сила Към дискусията за стихотворението „Васил Левски“ на Христо Ботев	200
15 въпроса и 15 отговора за българския език и науката за него	203
И още няколко реда за завършек	228
Списък на изданията, в които са публикувани материалите в тази книга	230

Встъпителни думи

От днешна гледна не мога да реша дали е реалистично песимистичното пророчество на един от изтъкнатите наши филолози, че бъдещето на българския (книжовен) език е да обслужва само домашното, битовото общуване. Във всеки случай, ако то се окаже вярно, причината няма да е само в глобализацията. За това ще е виновно в много висока степен отношението на държавата ни в лицето на образователните институции и на всички ведомства, както и пасивността на цялото ни общество към българския език – този най-важен идентификационен признак на българската нация.

Училището е единственият инструмент на обществото ни за въздействие върху състоянието на българския език в писменото и устното общуване. За да обърна за пореден път внимание на това, събрах в тази книга мои статии, бележки и интервюта от последните десетина години, посветени на българския език и българското училище¹. В тях съм разглеждал различни страни и сегменти на родно-езиковото обучение у нас. Темата навсякъде е една и съща и дори на много места се повтарят едни и същи словесни формулировки. Това не е учудващо – през цялото време съм се опитвал да събудя чувствителността към този важен проблем на учителите, администрацията на местно и централно равнище, на родителите и учениците, на филологическата академична общност. И днешната равностетка за усилията ми е повече от обезкуражаваща – освен лични отзиви от приятели и познати и писма по имейла от множество учители от София и страната не съм получил никакъв знак от която и да било институция, че посочените проблеми са забелязани. Нито одобрение и съгласие, нито отрицание и несъгласие – никаква реакция. Затова пък пресата отрази нашироко една пресконференция в БТА на 18 май 2012 г. на тема „Българският език в училището и обществото“, дадена по моя инициатива от секция „Филологически науки“ при

¹ Данни за вестниците, списанията и сборниците, където са публикувани материалите, ще намерите тук на стр. 230–231.